

**KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Migrationsöverdomstolen
Avdelning 1

DOM
2009-12-22
Meddelad i Stockholm

Mål nr UM 7669-08

KLAGANDE
Migrationsverket

MOTPART

Ombud och offentligt biträde:

Ombud:

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Länsrättens i Stockholms län, migrationsdomstolen, dom den 5 november
2008 i mål nr UM 3988-08, se bilaga
(Migrationsverkets ärende nr)

SAKEN
Uppehållstillstånd m.m.

MIGRATIONSÖVERDOMSTOLENS AVGÖRANDE

1. Migrationsöverdomstolen upphäver migrationsdomstolens dom, utom såvitt avser beslutet om sekretess samt beslutet om ersättning till offentligt biträde, och fastställer Migrationsverkets beslut den 17 mars 2008.
2. Migrationsöverdomstolen fastställer migrationsdomstolens sekretessförordnande.
3. Migrationsöverdomstolen beslutar att ersättning ska betalas till

---

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00
E-post: kammarrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-14 98 89

Expeditionstid
måndag–fredag
09:00-16:00

som offentligt biträde med 9 005 kr, varav 6 624 kr för arbete, 580 kr för utlägg och 1 801 kr för mervärdesskatt.

YRKANDEN M.M.

Migrationsverket yrkar att Migrationsöverdomstolen, med ändring av migrationsdomstolens dom, ska fastställa verkets beslut och anför till stöd för sin talan i huvudsak följande.

I artikel 10 d i direktiv 2004/83/EG (skyddsgrundsdirektivet) anføres att till viss samhällsgrupp bör hänföras personer som tillhör en grupp vars medlemmar har en gemensam väsentlig egenskap eller en gemensam bakgrund som inte kan ändras eller när medlemmarna i gruppen har en gemensam egenskap eller övertygelse som är så grundläggande för identiteten eller samvetet att de inte får tvingas att avsvära sig den. Till viss samhällsgrupp kan enligt direktivet hänföras även en grupp som har en särskild identitet i det berörda landet eftersom den uppfattas som annorlunda av omgivningen. FN:s flyktingkommissarie (UNHCR) definierar begreppet som en grupp personer, som bortsett från risken för förföljelse, har ett gemensamt kännetecken eller uppfattas som en grupp av övriga samhällsmedborgare. Kännetecknet är enligt UNHCR ofta medfött, oföränderligt eller på annat sätt grundläggande för individens identitet, samvete eller utövande av mänskliga rättigheter.

Musiker i Irak är en typisk riskgrupp, vilket överensstämmer med den tillgängliga landinformationen. En del artister har därför t.ex. ändrat inriktning och börjat spela religiös musik för att undgå att utsättas för förföljelse. En del av de utsatta musikerna har kritiserat den politiska situationen i landet, sjungit på engelska eller på annat sätt kunnat anses ha anknytning till västerlandet, vilket har medfört att de i vissa kretsar har ansetts ägna sig åt handlingar som strider mot islam. Det föreligger således ingen enhetlighet när det gäller vilka musiker som utsatts för våld. Detsamma gäller de grupper och individer som varit ansvariga för våldet. Migrationsdomstolens uppfattning att riskgrupp och samhällsgrupp är identiskt saknar stöd i doktrinen, förarbetena och rättstillämpningen. Tillhörighet till olika yrken som musiker, läkare eller utbildningsnivå som akademiker uppfyller inte de krav som ställs för att anses vara en

samhällsgrupp. Det förhållandet att personer som är musiker har större sannolikhet att utsättas för våld innebär inte att det är möjligt att efterge kravet på att gruppen musiker måste ha någonting som är varaktigt och oföränderligt eller på annat sätt anses vara bärare av en grundläggande och unik egenskap för människor.

verksamhet som musiker eller artist är inte någonting medfött, oföränderligt eller på annat sätt grundläggande för hans identitet, samvete eller utövande av mänskliga rättigheter och gruppen musiker bör inte omfattas av begreppet viss samhällsgrupp.

har inte gjort sannolikt att han är flykting på grund av sin religiösa uppfattning eller tillhörighet till viss samhällsgrupp.

Förhållandena i Irak har förändrats sedan

lämnade landet och säkerhetsläget har förbättrats. Han har lämnat vaga och detaljfattiga uppgifter om vem eller vilka som hotar honom. Den tillgängliga landinformationen medför inte att enbart förhållandet att

är musiker medför att han riskerar sådan förföljelse som avses i 4 kap. 2 § första stycket 1 utlänningslagen. Myndighetsskydd finns att tillgå i Irak och det gäller även Bagdad där Migrationsverket bedömer att det råder andra svåra motsättningar i utlänningslagens mening. Förekomsten av svåra motsättningar utesluter inte att det finns ett myndighetsskydd. Det är som ska göra sitt behov av skydd sannolikt och det är han som i första hand har att tillhandahålla relevanta uppgifter till ledning för bedömningen i ärendet. Han har inte gjort sannolikt att han inte skulle kunna begagna sig av det myndighetsskydd som finns att tillgå. Han är inte att betrakta som skyddsbehövande i övrigt. Något annat skäl att bevilja honom uppehållstillstånd finns inte.

bestrider bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande.

Han känner en välgrundad fruktan för förföljelse på grund av religiös uppfattning och tillhörighet till viss samhällsgrupp och ska därför anses som flykting enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen. Alternativt ska han anses som

skyddsbehövande i övrigt enligt 4 kap. 2 § samma lag. För det fall han inte anses som skyddsbehövande bör det föreligga synnerligen ömmande omständigheter för att bevilja honom uppehållstillstånd. Alternativt bör han beviljas uppehållstillstånd på grund av sin starka anknytning till Sverige.

Han har varit en uppskattad yrkesman i sitt gebit och det får därmed antas att han innehar i vart fall tillräckliga kvalifikationer för att benämnas artist. Han tillhör grupperna musiker och artister vars medlemmar har en gemensam väsentlig egenskap och han bör därför anses tillhöra viss samhällsgrupp även enligt skyddsgrundsdirektivet. Artister i Irak har, genom inställningen till sitt arbete, en sådan identitet och gemensam övertygelse som talar för att de utgör en samhällsgrupp. På grund av situationen i Irak betraktas artister som annorlunda av sin omgivning. Artister har uttryckligen utpekats som verksamma i strid med angivna regler i *sharian* - enligt de grupper som förbehåller sig tolkningsrätt av dessa religiösa regler. En artist löper ständigt risken att förföljas på grund av vad som uppfattas som misshagliga verk. Begreppet viss samhällsgrupp måste, av naturliga skäl, hållas öppen för bedömningar utifrån gruppens geografiska och tidsmässiga förhållanden. För att exemplifiera artisternas situation i Irak kan det nämnas att artister givetvis alltid funnits i landet men att gruppen uppmärksammats i samband med regimskiftet, milisgruppernas uppkomst och en extrem religiös tolkning av gruppens verksamhet. För det fall situationen i Irak skulle normaliseras saknas anledning att anta att gruppen riskerar förföljelse.

En person kan självklart i praktiken sluta arbeta som artist men artister som grupp kan, i dagens Irak, inte bedömas som annat än en sådan samhällsgrupp som avses i utlänningslagen. I denna del kan jämförelsen göras med att avsluta sitt engagemang i ett politiskt parti, eller avsluta sin anställning som domare - det är den utförda gärningen som bedöms och inte den enskilde individen. Individen blir för oöverskådlig framtid förknippad med gärningen, verket, åsikterna eller vad det må vara som varit kännetecknande för gruppen. Det kan därför inte heller uteslutas att en artist som slutar praktisera sitt yrke ändå riskerar att utsättas för förföljelse. Artister som grupp utsätts för förföljelse från flera olika grupper sida vilket i sig kan definiera artister

som en särskild samhällsgrupp. Gruppen är en yrkesgrupp vilket även används som exempel av UNHCR. Det kan inte heller uteslutas att en person kan utsättas på grund av tidigare handlande. Mot bakgrund av ovanstående torde det vara ostridigt att artister som yrkesgrupp skiljer sig från andra yrkesgrupper gällande utsatthet och möjlighet att underkasta sig de regler som uppställs av förföljande grupper.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Fråga om flyktingskap på grund av tillhörighet till viss samhällsgrupp

Enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) avses med flykting en utlänning som befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp, och inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av detta lands skydd. Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen utsatts för förföljelse eller om dessa inte kan antas erbjuda trygghet mot förföljelse från enskilda.

När det gäller frågan om definitionen av begreppet samhällsgrupp omfattar normalt en viss samhällsgrupp personer med liknande bakgrund, vanor eller social status. Som exempel på grupper som kan anses tillhöra en viss samhällsgrupp, nämns i förarbeten och kommentaren till utlänningslagen olika samhällsklasser, särskilda yrkesgrupper eller medlemmar i fackliga eller andra organisationer. (Se prop. 2005/06:6 s. 11 och Wikrén, Sandesjö, Utlänningslagen med kommentarer 2006, 8:e uppl., s. 133).

De personer som utgör en samhällsgrupp kan ha ett kännetecken som är oföränderligt och som de inte kan ändra på. Exempel på kännetecken som en samhällsgrupp kan ha och som är oföränderligt och som gruppen inte själv kan ändra på, kan vara medfött som t.ex. släktskap eller funktionshinder.

Kännetecknet kan också härröra från historiska förhållanden som individen inte kan ändra på, t.ex. därför att han eller hon tidigare varit aktiv i en organisation eller haft en viss social status. Andra kännetecken är sådana som är grundläggande för individens identitet, samvete eller utövande av mänskliga rättigheter, och som bottnar i individens övertygelse eller känsla av mänsklig värdighet. Till denna kategori kan föras bl.a. personer som på grund av sin inre övertygelse har valt en annan livsstil än den som accepteras av omgivningen, t.ex. kvinnor som vill förbli ogifta eller yrkesarbета. En samhällsgrupp kan även identifieras redan genom att de som ingår i gruppen av sin omgivning uppfattas som en särskild grupp i samhället. Även om kännetecknet inte behöver vara oföränderligt eller förknippat med personlig övertygelse bör det för att det ska ha flyktingrättslig relevans kunna krävas att kännetecknet är av sådan betydelse för individen att det vore oförenligt med Genèvekonventionens grunder att förvänta sig att han eller hon avstår från det och istället anpassar sig efter de normer och värderingar som råder i hemlandet. Grupptillhörigheten kan även grunda sig på en kombination av egenskaper eller kännetecken. (Se a. prop. s. 25 f.).

Vägledning kan förutom i svenska förarbetsuttalanden även hämtas i UNHCR:s handbok (Handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställandet av flyktingars rättsliga ställning enligt 1951 års konvention och 1967 års protokoll angående flyktingars rättsliga ställning) och riktlinjer samt i Rådets direktiv 2004/83/EG om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet (skyddsgrundsdirektivet).

Enligt UNHCR:s handbok innefattar en viss samhällsgrupp vanligen personer med liknande bakgrund, vanor eller social status och fruktan för förföljelse sammanfaller ofta delvis med fruktan för förföljelse på andra grunder, t.ex. ras, religion eller nationalitet (artikel 77).

UNHCR förespråkar i sina riktlinjer av den 7 maj 2002 för tolkningen av begreppet tillhörighet till en viss samhällsgrupp (Guidelines on International protection "Membership of a particular social group") följande definition.

En viss samhällsgrupp är en grupp personer som, bortsett från risken för förföljelse, har ett gemensamt kännetecken eller uppfattas som en grupp av övriga samhällsmedborgare. Detta kännetecken är ofta medfött, oföränderligt eller på annat sätt grundläggande för individens identitet, samvete eller utövande av mänskliga rättigheter (punkten 11).

UNHCR betonar att begreppet viss samhällsgrupp bör tolkas på ett flexibelt sätt som ger utrymme för mångfalden av grupper och deras föränderlighet i olika samhällen samt de normer för internationella mänskliga rättigheter som är under framväxande. Enbart risken för förföljelse kan inte definiera en samhällsgrupp, men åtgärder som innebär förföljelse kan bidra till att identifiera, synliggöra eller skapa en viss samhällsgrupp. Det finns inte något krav på sammanhållning eller samröre mellan gruppmedlemmarna. Alla som tillhör gruppen behöver inte löpa risk för förföljelse. Inte heller är gruppens storlek relevant (punkterna 2, 3, 14, 15, 17, 18).

I artikel 10 i skyddsgrundsdirektivet finns definitioner såvitt avser förföljelsegrunderna. Enligt artikeln ska en grupp anses utgöra en särskild samhällsgrupp särskilt när gruppens medlemmar har en gemensam väsentlig egenskap eller en gemensam bakgrund som inte kan ändras, eller består av personer som har en gemensam egenskap eller övertygelse som är så grundläggande för identiteten eller samvetet att de inte får tvingas avsvära sig den, eller när gruppen har en särskild identitet i det berörda landet, eftersom den uppfattas som annorlunda av omgivningen (10 d).

Migrationsöverdomstolen gör följande bedömning.

Migrationsöverdomstolen finner inte anledning att ifrågasätta

utsaga. De omständigheter som

åberopat ska således ligga till grund för Migrationsöverdomstolens bedömning.

Av _____ egna uppgifter framgår att han arbetat som musiker i Irak och att han spelat i en orkester samt att han på grund av sin verksamhet mottagit hotelser.

Migrationsöverdomstolen finner i likhet med Migrationsverket att musiker som grupp knappast kan anses ha någon gemensam väsentlig egenskap eller en gemensam bakgrund som inte kan ändras. Inte heller kan de som grupp anses ha en sådan gemensam egenskap eller övertygelse som är så grundläggande för identiteten eller samvetet att de inte får tvingas avsvära sig den.

Fråga kvarstår om gruppen musiker kan anses ha en särskild identitet i det berörda landet, eftersom den av omgivningen uppfattas som särskild grupp i samhället. Prövningen av om en sökande tillhör en viss samhällsgrupp ska göras utifrån de förhållanden som råder i sökandens hemland.

I målet är ostridigt att det i Irak finns en förhöjd risk för förföljelse beträffande vissa yrkesgrupper och att bl.a. musiker utgör en sådan riskgrupp, vilket skulle kunna leda till att en person efter en individuell bedömning anses som skyddsbehövande i övrigt enligt 4 kap. 2 § utlänningslagen. Det finns emellertid inte något stöd i åberopad landinformation för att musiker i Irak av sin omgivning skulle uppfattas som en sådan särskilt utpekad grupp att de utgör en samhällsgrupp i utlänningslagens mening.

Migrationsöverdomstolen finner mot bakgrund av det ovan anförda att _____ inte är att betrakta som flykting enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen.

Skyddsbehövande i övrigt m.m.

Det har ovan konstaterats att _____ på grund av sitt yrke som musiker tillhör en riskgrupp i Irak. Fråga är således om han vid en individuell bedömning på grund av detta eller av annan orsak känner

välgrundad fruktan för att utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och därför ska beviljas uppehållstillstånd såsom skyddsbehövande i övrigt enligt 4 kap. 2 § utlänningslagen.

Migrationsöverdomstolen finner – trots den åberopade hotbilden – att inte förmått göra sannolikt att han vid ett återvändande till hemlandet riskerar sådan behandling att han är att betrakta som skyddsbehövande i övrigt. När det gäller den allmänna situationen i Irak finner Migrationsöverdomstolen inte skäl att nu göra någon annan bedömning än den domstolen gjort i MIG 2007:9.

Inte heller i övrigt finns skäl för att bevilja uppehållstillstånd.

Vid denna utgång ska Migrationsverkets överklagande bifallas i dess helhet.

Ersättning till offentligt biträde

har yrkat ersättning för arbete motsvarande åtta timmar. Migrationsöverdomstolen finner med hänsyn till målets art och omfattning att får anses skäligen tillgodosedd med ersättning för arbete motsvarande sex timmar.

Domen får inte överklagas (16 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen).

lagman

kammarrättsråd
referent

kammarrättsråd

föredragande